

Kliimaministeerium

info@kliimaministeerium.ee

17.11.2025 nr KL - 114-28

Ettepanekud looduskaitseaduse muutmise seaduse eelnõule

Kõigepealt soovime tunnustada Kliiministeeriumit mõne olulise muudatusettepaneku eest LKS eelnõus (lepingulise looduskaitse põhimõtte sissetoomine looduskaitseadusesse ning selge numbrilise eesmärgi seadmine looduskaitsete maade osakaalule). Kahjuks ei ole eelnõus leidnud käsitlust looduskaitsete piirangute õiglane ja kohene hüvitamine. Lisaks on eelnõus mõningaid vajakajäämisi, mis vajaksid korrigeerimist. Järgenvalt toomegi eelnõu punktide kaupa välja peamised murekohad ja meie ettepanekud.

Punkt 8. §14¹. Riiklik seire, uuring ja inventuur

Lõige 1 Lisas lõppu lause. Juhul kui kinnisasi on tähistatud või piiratud, esitatakse töötõend või tellitud töö leping ja andmed, millises haldusmenetluses keskkonnateavet kogutakse kinnisasja omanikule enne kinnistul tööde läbi viibimist või kinnistu läbimist.

Lõige 3 sõnastada järgnevalt: „(3) Teave kavandatud riikliku seire, uuringu või inventuuri kohta avaldatakse selle asutuse kodulehel, kes töö on kavandanud või tellinud ja selles informeeritakse maaomanikku 15 päeva jooksul.“

Lõige 5 jätta ära lõik „Kui riigi kavandatud või tellitud seire, uuring või inventuur tehakse õuemaal, teatab“ ja sõnastada lõige: „(5) Asjaomane asutus või töö tegija teatab kinnisasja omanikule täpse toimumise aja ning tähtaja, mis aja jooksul kinnisasja omanik saab anda teada soovist viibida seire, inventuuri või uuringu tegemisel ning lisab teatele käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud teabe või viite sellele. Kinnisasja valdaja peab võimaldama juurdepääsu õuealale toimingute tegemise ajaks. Kinnisasja valdajal on õigus küsida selgitusi ja teha ettepanekuid ja esitada vastuväiteid seire, uuringu või inventuuri kohta.“

Lõige 6 jätta ära viide lõikele 5 ja sõnasta järgnevalt: „(6) Käesoleva paragrahvis sätestatud juhul saadab asutus, kes töö on kavandanud või tellinud, või töö tegija teate elektrooniliselt füüsilisest isikust kinnisasja omanikule, kellel on Eesti teabeväras registreeritud või rahvastikuregistrisse kantud e-posti aadress vastavale e-posti aadressile ning juriidilisele isikule äriregistrisse kantud e-posti aadressile. Muul juhul saadetakse teade lihtkirjaga isiku rahvastikuregistrisse kantud aadressile.“

Lõige 8 jätta ära õuemaal ja sõnastada lõige: „Inventuuri, uuringu või seire läbiviimiseks ja sellest kinnisasja omaniku teavitamiseks on vaja töödelda järgmisi isikuandmeid: ...,“

Lõige 10 lisada lause: „Kinnisasja omaniku poolt esitatud vaide korral vaiet läbi vaatav haldusorgan lähtub haldusmenetluse seadusest“.

Põhjendus. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 32 lg-st 1 tuleneb, et teise isiku omandis oleval maatükil (edaspidi võõras maatükk) võib viibida üksnes omaniku loal. Sisuliselt sama kehtib ka eratee (s.o eraomandis oleval kinnistul asuv tee, mida ei ole määratud avalikuks kasutamiseks) kohta. Selle põhimõtte eiramine tugev õigusriive.

Eesti Omanike Keskliit

Kui maaomanikku ei kaasata tema kinnistul toimuvatesse uuringutesse, seiresse jms, siis võib olla tulemuseks, kus maaomanik ei tea arvestada võimalike loodusväärtustega ja need loodusväärtused võivad seeläbi kahjustada saada. Praktikas on esinenud ka selliseid näiteid, kus maaomanik on teinud investeeringuid metsatesse metsas raiete tegemiseks ja samal ajal on riik maaomaniku ees varjates viinud läbi inventuuri, mille alusel igasugune raietegevus on keelatud ja tehtud investeering on osutunud mitte vajalikuks.

Kavandatav seadusandluse muudatus näitab selgelt, et riik ei kavatsegi maaomanikku usaldada ja soovib tegutseda maaomanikku täielikult ignoreerides.

Punkt 17 Lisada lause lõppu „pinnase kahjustamine poollooduslike koosluste hooldus- või taastamistöödel.“

Punktid 24, 30, 43, 46, 48 käsitlevad võõrliikidega seonduvat sh tuuakse ära väga karmid karistused. Kahetsusväärset käsitletakse riiki, mis on kõige suuremat maaomanik, võrdselt väikemaaomanikuga, kusjuures sanktsioone riigi osas rakendada ei ole võimalik. Tihti on võõrliikide (näiteks karuputke liigid, verev lemmmalts) leviku põhjuseks just riigimaadel kasvavad taimed. Teeme ettepaneku, et eelnõu käsitleks riigi rolli selles küsimuses oluliselt põhjalikumalt ja näitaks ära, kuidas ja kelle suhtes rakendatakse sanktsioone, kui riik võõrliikide ohjamisega toime ei tule.

Eelnõu jätkuvalt ei käsitle tänase looduskaitse ühte kõige suuremat probleemi, piirangute kohest ja õiglast hüvitamist. Teeme ettepaneku paragrahv 20 sõnastada ümber niimoodi, et kaitstavat loodusobjekti sisaldava kinnisasja omandamisel rakendatakse kinnisasja avalikes huvides omandamise seadust ja hüvitamise aeg (sh maa võõrandamine, kui maaomanik seda soovib) ei tohi olla pikem kui 28 kuud (aeg, mis on ette nähtud haldusakti andmise menetluse peatamiseks kuni loodusobjekti kaitse alla võtmise otsuse tegemiseni).

Lugupidamisega,

Andry Krass

Juhatuse esimees

